

ПЯТРУСЬ БРОЎКА

Кропля

Дождж прарваўся з ветрам
У спякоту,
Па пясках ударыў
Буйным шротам¹.
За адно імгненне,
За хвіліну
Перамыў лістоту на галінах,
Пачапіў на кожнае іглінцы
Па адной засмучанай
Слязінцы.
Прашумеў. Суняўся.
Ціха стала.

¹ *Шрот* — дробныя свінцовыя шарыкі.

І слязінка кожная зайграла.
 Колькі ў кроплю
 Фарбаў назаткана,
 Быццам свет увесь у ёй сабраны:
 Поле,
 Луг,
 Сады ўсяго пасёлка,
 І рака,
 І неба,
 І вясёлка!

1. Якія эмоцыі выклікаў у вас гэты твор?
2. Чаму вершаваная страфа разбіваецца на кароткія радкі-словы: каб паказаць зменлівасць прыроды падчас навальніцы, перадаць напружаны рытм дажджу, стварыць панараму малюнкаў, выказаць уласныя пачуцці ці выявіць нешта іншае?
3. Параўнайце слязінкі ў абедзвюх частках твора. Чаму спачатку слязінка была засмучаная, а пасля дажджу зайграла рознымі колерамі?
4. У радках

*Колькі ў кроплю
 Фарбаў назаткана...*

паэт не называе колераў. Паспрабуйце назваць іх. Якая падказка для гэтага ёсць у вершы? Прачытайце яе.

5. Якія паэтычныя вобразы падаліся вам найбольш яркімі, выразнымі? Якія выяўленчыя сродкі мовы дапамагаюць іх стварыць? Пацвердзіце свой адказ радкамі з верша.

6. Вам, напэўна, не раз даводзілася бачыць летні дождж ці нават патрапіць пад яго пругкія струмені. Паспрабуйце, абпіраючыся на ўласныя ўспаміны і створаны аўтарам паэтычны малюнак летняй навальніцы, перадаць пры чытанні нечаканасць, імклівасць летняга дажджу.

1. Прыгадайце мастацкія творы, змешчаныя ў раздзеле «Прыроды вечная краса». Іх аўтары тонка адчуваюць прыроду, адгукаюцца на рухі і змены ў ёй, заўважаюць усе яе дэталі і краскі. Пісьменнікі і мастакі вучаць нас бачыць красу навакольнай прыроды, з хваляваннем і захапленнем успрымаць яе фарбы і адценні. Які твор найбольш спадабаўся вам і чым?

2. Разгледзьце рэпрадукцыю карціны Уладзіміра Савіча «Зіма. Стары гасцінец».

У цэнтры мастацкага палатна бялее-серабрыцца і збягае ўдалеч усімі забытыя старыя шляхі. Уздоўж яго выцягнуліся дрэвы, счарнелыя ад часу і непагоды. Іх дзіўныя абрысы надаюць усёй карціне таямнічасць, незвычайнасць, казачнасць. Узмацняе гэта адчуванне шэрае нізкае неба, якое амаль зліваецца з наваколлем.

Падбярэце эпітэты і параўнанні для апісання адлюстраванага пейзажу і выяўлення свайго ўражання.

3. Выканайце тэставое заданне да раздзела «Прыроды вечная краса» («Выразнасць мастацкага слова»).

4. Падрыхтуйце невялікую вусную замалёўку «Мая любімая пара года» з выкарыстаннем літаратурных твораў і карцін беларускіх мастакоў.